KIM MANRESA. FOTOGRAFIES. NOU BARRIS 1970 - 1980

COORDINADORA DE ASSOCIACIONS DE VEINS 9 Barris

Districte de Nou Barris

Ajuntament de Barcelona

Kim Manresa

Kim Manresa va néixer l'any 1961 a Nou Barris. Amb només tretze anys va començar a fotografiar els diferents barris del districte i les seves lluites veïnals. Va fer-ho, sempre en primera línia, amb la càmera que van regalar-li els seus pares. Va publicar les seves primeres fotografies al diari *Tele/eXpres* i actualment és fotoperiodista a *La Vanguardia*. Després de més de quaranta anys de professió està considerat un dels més grans fotògrafs europeus. Les seves imatges -compromeses amb el paisatge urbà i el veïnat que l'habita- han nodrit llibres i exposicions, moltes d'elles fruit dels diferents viatges que ha fet pel món. Fotògraf de mirada radical, sense concessions, ha estat guardonat en diverses ocasions amb el premi Fotopress, i ha rebut també l'Agustí Centelles (1999) i l'UNICEF (2001).

L'exposició **Kim Manresa. Fotografies. Nou Barris 1970-1980** reivindica i dóna visibilitat a l'obra d'aquest fotògraf, fill de Nou Barris, i a la seva relació amb el districte. La mostra, que repassa gràficament una dècada d'història de Nou Barris, està integrada per 39 fotografies emmarcades als diferents barris. Són imatges que ens parlen d'uns anys d'intens activisme veïnal, d'incomptables reivindicacions fetes per aconseguir millores socials i de les constants exigències als poders públics perquè dotessin el conjunt del districte de serveis bàsics inexistents. I que, al mateix temps, ens acosten a escenes quotidianes de la vida a les Cases Barates o a les Cases del Governador i a les diferents obres que han anat modificant la morfologia del districte. Un testimoni únic, doncs, d'una dècada de lluita –anònima i perseverant- dels veïns i les veïnes per millorar les condicions de vida de tots, i de conquestes com el naixement de l'Ateneu Popular, que han configurat l'ADN i l'orgull de ser Nou Barris.

Les fotos, barri a barri

1. Vida de barri a les Cases Barates
2. Set xavals a les Basses
3. Els veïns activistes pel canvi
4. Units per un barri millor
5. Acció directa
6. La carretera fabril
7. Un barri mor i un altre s'aixeca
8. Una foto històrica
9. Un clamor popular: *deprimit i cobert!*
10. Calinova especula als terrenys del Mental
11. Desheretats d'un món de fantasmes
12. El penúltim barri de Barcelona
13. Caos urbanístic
14. Quasi fa el cim
15. El diluvi universal
16. El nom del carrer en una pintada
17. Les casetes de paper
18. Venda al carrer
19. El safareig, un centre social
20. Temps de tempestes
21. Passem a l'ofensiva
22. Una casa sobre el carrer
23. La columna vertebral de Nou Barris
24. Bar Las Tres Puertas
25. La foto més cops reproduïda
26. Panoràmica des de la Prosperitat
27. Un bloc *sense papers*
28. Pas de vianants
29. Salvar els pulmons!
30. Una presó al mig del barri
31. Els camps van donar pas al ciment
32. Icona de Nou Barris
33. Els trens passaven de llarg
34. Un mar de núvols
35. Una imatge d'ahir i avui
36. Llargues passarel·les
37. Un punt de partida
38. Al fons "el Fondo"
39. Foguera de Sant Joan

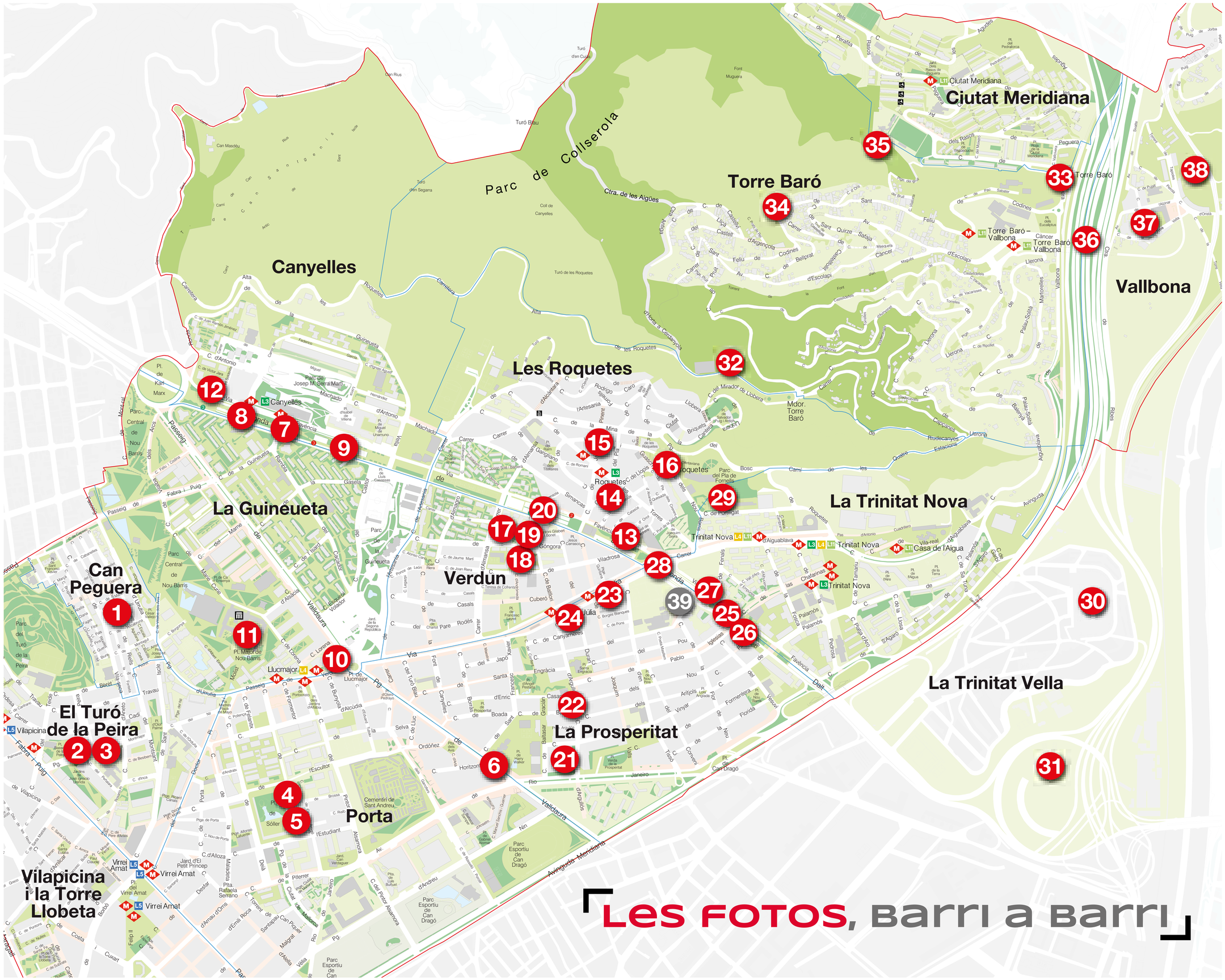
Canyelles
Les Roquetes
La Guineueta
Can Peguera
El Turó de la Peira
Vilapicina i la Torre Llobeta
Porta
Verdun
La Prosperitat
Torre Baró
Ciutat Meridiana
Vallbona
La Trinitat Nova
La Trinitat Vella
Parc de Collserola
Ctra. de les Aigües
Turó Blau
Turó de les Roquetes
Mdor. Torre Baró
Parc Central de Nou Barris
Parc de Josep M. Serra Martí
Parc de la Guineueta
Parc del Turó de la Peira
Parc Esportiu de Can Dragó
Parc del Pla de Fornells
Cementiri de Sant Andreu
Pl. Major de Nou Barris
Pl. de Karl Marx
Pl. de Sóller
Pl. de Llucmajor
Pl. de Harry Walker
Pl. Verda de la Prosperitat
Pl. del Virrei Amat
Pl. del Pedraforca
Pl. de la Pau
Pl. de la Mare de Déu de Montserrat
Pl. de la Font Muguera
Pl. de la Roca de la Ciutat Meridiana
Pl. dels Eucaliptus
Pl. de la Vila de Vallcarca
Pl. de la Sagrada Família
Pl. de la Vila de Gràcia
Pl. de la Vila de Sants
Pl. de la Vila de Sarrià
Pl. de la Vila de Les Corts
Pl. de la Vila de Sant Martí
Pl. de la Vila de Horta-Guinardó
Pl. de la Vila de Nou Barris
Pl. de la Vila de Sant Andreu
Pl. de la Vila de Ciutat Vella
Pl. de la Vila de l'Eixample

Can Peguera

1. Vida de barri a les Cases Barates

Construït en plena República. El barri estava afectat urbanísticament. Amenaçat de desaparèixer. Van defensar-se unes cases que són punt de referència de la història dels treballadors i de la ciutat.
La lluita del veïnat va salvar el barri.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Vilapicina -
Turó de la Peira

2. Set xavals a les Basses

S'aplegaven per jugar a futbol. Eren col·legues. A la paret, una pintada: "Escoles gratuïtes". El fotògraf es deia Joaquín, portava sempre amb ell una màquina de fotos. Avui signa Kim Manresa. Des dels tretze anys va fotografiar els barris. Protagonista: el veïnat.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris · Ajuntament de Barcelona

Vilapicina -
Turó de la Peira

3. Els veïns activistes pel canvi

Milers d'habitatges. Un solar brut i sense cap ús.
Nombroses pancartes visualitzaven les reivindicacions del barri.
Es va haver d'esperar fins a finals dels anys noranta perquè en aquell lloc
es construís un equipament per a joves.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris · Ajuntament de Barcelona

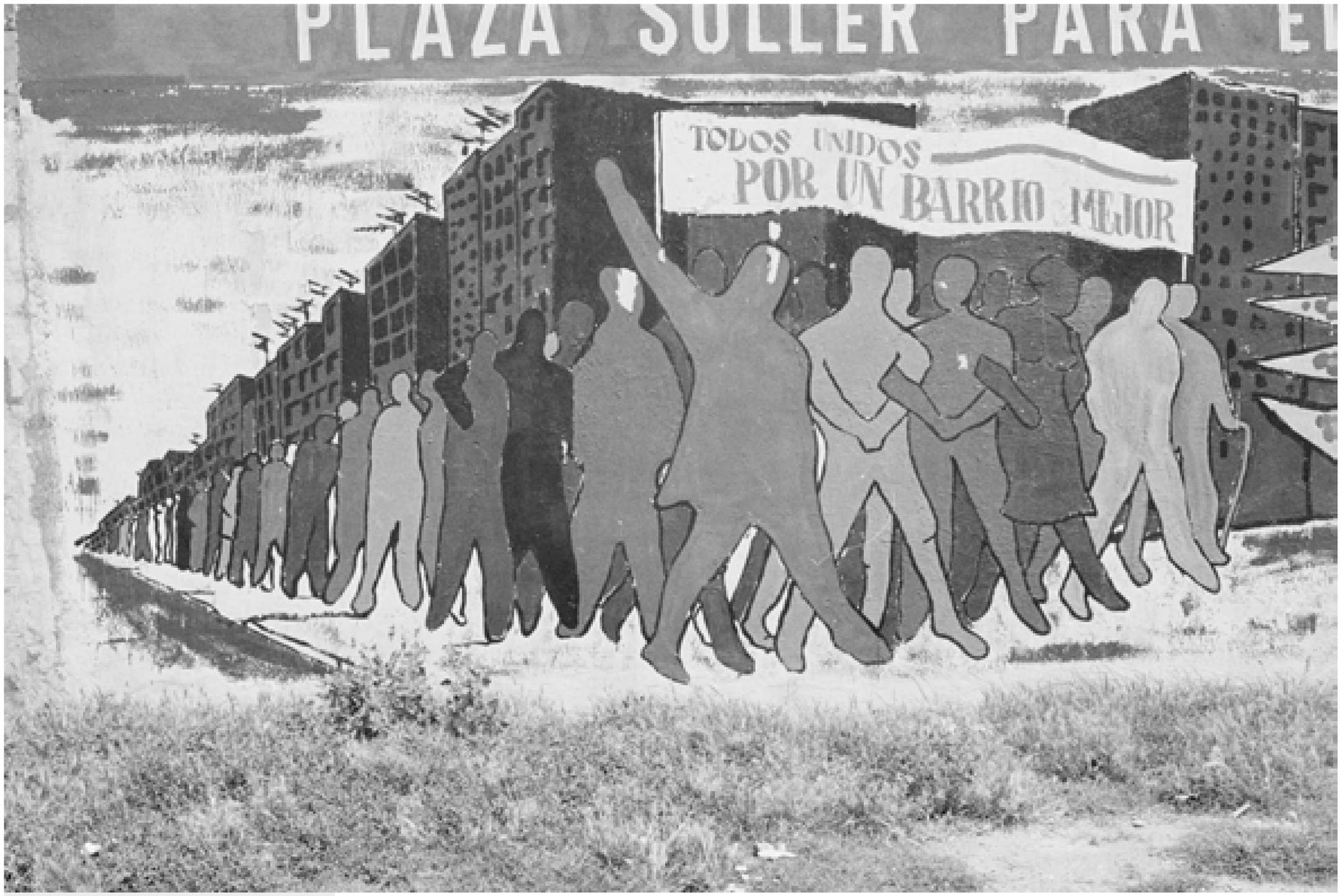

Porta

4. Units per un barri millor

Un mural. Una realitat. Des de l'any 1976 es reivindicava el solar per al barri.
Assemblees i manifestacions. Les obres de la plaça Sóller
van començar el 1981. Va inaugurar-se dos anys després.
La més gran de Barcelona.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Porta

5. Acció directa

Els veïns construeixen una barricada.
Lluita radical perquè s'atacava l'arrel dels problemes.
Amb fermesa i decisió. Es buscava millorar les condicions de vida.
Els interessos de tots davant l'especulació d'uns pocs.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris · Ajuntament de Barcelona

Porta -
Prosperitat

6. La carretera fabril

Batejada el 1928 com a passeig Valldaura.
Als anys cinquanta del segle XX va ser la via més fabril dels *9 Barris*.
A la foto de la dreta, els antics tallers de RENFE; a l'esquerra,
barracons i habitatges dels ferroviaris.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Guineueta Vella - Canyelles

7. Un barri mor i un altre s'aixeca

En primer pla, la Guineueta Vella, barri d'autoconstruccions
que va ser arrasat amb l'arribada del Segon Cinturó (avui Ronda de Dalt).
Una pintada diu no a l'autopista urbana.
Al fons, Canyelles aixecava les seves altes torres.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris

Ajuntament de Barcelona

Guineueta

8. Una foto històrica

Dos barris anomenats Guineueta.
Un territori ferit per una autopista que separa. Una enorme cicatriu.
A l'esquerra, la desapareguda Guineueta Vella. Els seus habitants van lluitar
i se'ls van adjudicar habitatges a Canyelles. A l'altre costat, la Guineueta Nova.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris · Ajuntament de Barcelona

Guineueta

9. Un clamor popular: *deprimit i cobert!*

Segon Cinturó. Va dibuixar-se com a autopista urbana a Madrid.
Es pretenia construir, en principi, arran de terra.
En una assemblea celebrada el 31 de maig de 1975 va acordar-se reivindicar que fos deprimit i cobert. A la imatge, les obres aturades.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Guineueta

10. Calinova especula als terrenys del Mental

L'any 1963 van vendre's els terrenys de l'Hospital Mental a la immobiliària Calpisa-Calinova. Tot i estar qualificats com a zona sanitària van construir-s'hi pisos. Els veïns i veïnes van muntar una associació i van lluitar contra uns lloguers del tot abusius.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Guineueta

11. Desheretats d'un món de fantasmes

Anys vuitanta. L'Hospital Mental molestava i el seu manteniment era molt car.
Decideixen tancar-lo. Massa pacients no van suportar el viatge enlloc.
En van morir 41.
On avui es troba la seu del Districte hi va haver veïns i veïnes malalts.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Canyelles

12. El penúltim barri de Barcelona

El nou polígon Canyelles va construir-se l'any 1974.
Entre els ocupants trobem els veïns i veïnes expulsats de la Guineueta Vella.
L'Associació de Veïns va controlar les obres i l'adjudicació dels pisos.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Roquetes

13. Caos urbanístic

Voltants del Mercat de Montserrat. Descampats sense urbanitzar.
Torres d'alta tensió entre habitatges. Barris deixats de la mà de l'Ajuntament.
El veïnat va posar ordre, reivindicant carrers, construint claveguerons,
exigint els serveis inexistents.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Roquetes

14. Quasi fa el cim

Les cases van poblar tot el vessant de la serra de Collserola.
Els seus carrers, amb grans pendents, sense urbanitzar.
Pancartes reivindicatives als balcons. Va lluitar per l'ambulatori, l'escola,
el transport públic o l'imprescindible ascensor.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Roquetes

15. El diluvi universal

Una furgoneta pujant a la Mina de la Ciutat, al cor del barri.
Les Roquetes va haver de construir els claveguerons necessaris.
Quan plovia torrencialment era quasi intransitable.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Roquetes

16. El nom del carrer en una pintada

Detall del carrer Vidal i Guasch. Una pintada reivindica la urbanització o assenyala el dia de la seva inauguració, l'11 de juliol de 1977.
Si hi va haver inauguració no hi va haver tall de cinta.
No va col·locar-s'hi cap placa. Eren uns altres temps. Era a les Roquetes.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Verdun

17. Les casetes de paper

Vista de les Cases del Governador des de les obres parades
del Segon Cinturó (avui Ronda de Dalt). Construïdes amb materials pèssims.
Van inaugurar-se, i beneir-se, el 10 de juliol de 1953.
Van aguantar fins a l'any 2007. Massa anys vivint en condicions indignes.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Verdun

18. Venda al carrer

Els baixos tenien pocs metres quadrats. Els comerços, les botigues, no tenien espai suficient. Sortien al carrer. A tocar d'una escala, una fruiteria exposa els seus productes. Una pintada denuncia un dels nombrosos assassinats de la policia. Anys de Transició.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

KIM MANRESA

FOTOGRAFIES NOU BARRIS

1970 - 1980

COORDINADORA DE ASSOCIACIONS DE VEINS 9 Barris

Districte de Nou Barris

Ajuntament de Barcelona

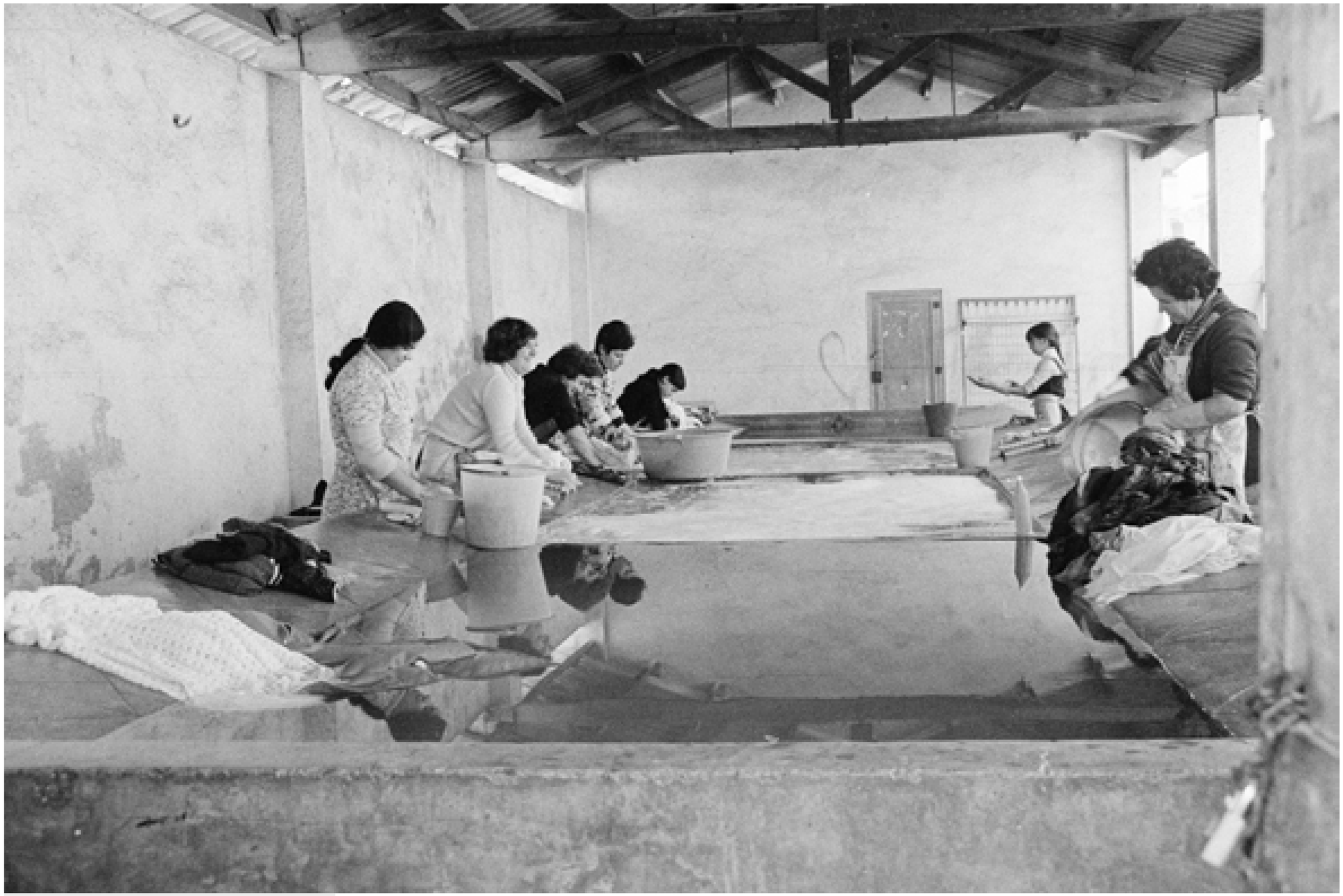

Verdun

19. El safareig, un centre social

Els habitatges no tenien dutxes ni lavabo.
Tenien un vàter, un fornet i una aigüera.
El safareig públic era l'espai de trobada, de conversa,
de compartir alegries i penes. De treball.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Verdun

20. Temps de tempestes

Un cingle de brutícia i un exèrcit de rates.
Obres abandonades del Segon Cinturó (avui Ronda de Dalt),
anys i anys de molèsties i incomunicació. Nombroses denúncies al Districte.
Va costar que el netegessin. Van trigar anys a reiniciar les obres.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Prosperitat

21. Passem a l'ofensiva

Nou Barris va contestar el Pla Comarcal de 1976 realitzant el seu Pla Popular.
Una manifestació a la Prosperitat va recórrer el barri i col·locà pancartes
en els llocs on hi havia les reivindicacions.
A la imatge, descampat a tocar de l'avinguda Rio de Janeiro.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Prosperitat

22. Una casa sobre el carrer

Volien construir una casa sobre el carrer Enric Casanovas.
Així augmentava el nombre de pisos i aconseguien més beneficis.
Els veïns i veïnes van fer assemblees i van passar a l'acció.
Van enderrocar-se les bastides. No van construir l'edifici projectat.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Prosperitat - Verdun

23. La columna vertebral de Nou Barris

La Via Júlia va ser el centre neuràlgic de la vida cultural i social des dels anys trenta del segle XX. Als anys setanta encara estava sense urbanitzar i presentava forts desnivells. Anys de lluita veïnal. El 1982 comencen les obres. El 1986 s'inaugura la urbanització.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

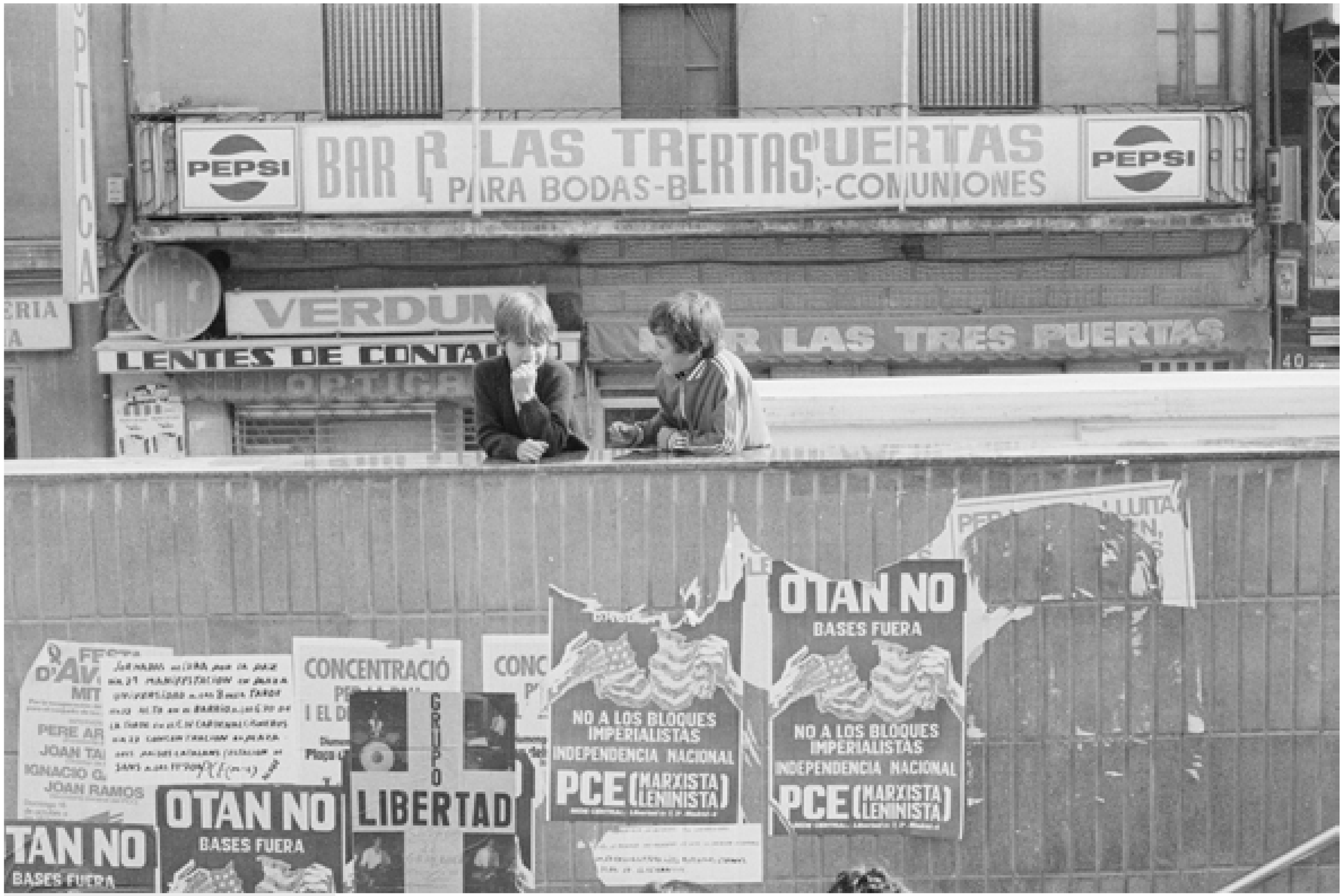

Prosperitat

24. Bar Las Tres Puertas

Situat a la Via Júlia, a prop del carrer Joaquim Valls.
Un punt de referència desaparegut del barri. No només va ser un bar de bodes i comunions. Va ser important centre de reunió, seu de nombroses entitats culturals. Va tancar les portes al final del segle passat. Ara és un comerç tèxtil.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Trinitat Nova

25. La foto més cops reproduïda

Via Favència. Un gran barranc. Frontera entre la Prosperitat i la Trinitat Nova.
Entre les Roquetes i Verdun. Entre la Guineueta i Canyelles.
Torres d'alta tensió contaminaven el veïnat.
Una barrera entre els barris. Grans esvorancs. Futura Ronda de Dalt.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Trinitat Nova

26. Panoràmica des de la Prosperitat

Un barri aixecat als anys cinquanta del segle XX.
En total 1.154 habitatges, alguns amb molta aluminosi i pocs metres quadrats.
En primer pla, el cartell del cine Trinitat.
Al fons apareix el “Bloque Fantasma”.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Trinitat Nova

27. Un bloc *sense papers*

Situat al número 275 de la Via Favència. Set plantes van construir-se sense llicències. L'alcalde Porcioles no el va enderrocar. Per deixar pas a la Ronda de Dalt, el 22 de desembre de 1989 es va *volar* amb goma-2. Les 67 famílies van defensar el seu dret a un habitatge. Va costar.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris · Ajuntament de Barcelona

Trinitat Nova

28. Pas de vianants

Solar existent entre quatre barriades:
les Roquetes, Verdun, la Prosperitat i la Trinitat Nova.
Costava anar d'un lloc a l'altre. Un pas a peu i un altre caminant.
Els autobusos quedaven lluny de les barriades.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris

Districte de Nou Barris · Ajuntament de Barcelona

Trinitat Nova

29. Salvar els pulmons!

El diumenge 9 de gener de 1978 uns cinc-cents veïns desmuntaven la planta asfàltica existent. Respiraven ciment. Per a l'espai que ocupava, va reivindicar-se un ateneu. El 1991 van començar les obres. Tres anys més tard s'hi inaugurava l'Ateneu Popular Nou Barris.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Trinitat Vella

30. Una presó al mig del barri

Va construir-se el 1955.
Es va reivindicar treure la presó del barri.
Es necessitava el sòl per a equipaments.
Pendent.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Trinitat Vella

31. Els camps van donar pas al ciment

Grans extensions dedicades a l'agricultura. Horts. Estris per treballar la terra.
La Barcelona Olímpica va construir un parc envoltat
i trossejat per les autopistes.
Un parc poc utilitzat pel seu aïllament.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Torre Baró

32. Icona de Nou Barris

El castell de Torre Baró es deixa veure des del cim del turó de les Roquetes.
Testimoni de diverses acampades reivindicatives defensant
la serra de Collserola.
Símbol identitari del districte.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Torre Baró

33. Els trens passaven de llarg

Anar a la ciutat o a la feina suposava hores de viatge.
Els trens passaven de llarg.
L'any 1971, l'Associació de Veïns va començar a lluitar per un baixador
i un pas soterrat per creuar amb seguretat. Avui també hi arriba el metro.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Torre Baró

34. Un mar de núvols

Observatori privilegiat.
En ocasions, els núvols i la pol·lució semblen els únics habitants d'una ciutat gairebé fantasma. Sense cases, sense carrers i sense gent.
D'altres dies, amb sol, Barcelona arriba al mar.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Ciutat Meridiana

35. Una imatge d'ahir i avui

En plena serra els horts familiars i, convertides en molestes veïnes,
les torres d'alta tensió llançant radiacions.
El barri va aixecar-se sobre terrenys molt humits
no aptes per a la construcció del cementiri de Collserola.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Ciutat Meridiana

36. Llargues passarel·les

Companyes de viatge durant molts anys.
Passar de Ciutat Meridiana a Vallbona suposa pujar l'alçada de dos o tres pisos.
Des de dalt del pont podem passar el temps comptant els milers de cotxes que entren i surten de la ciutat.

Coordinadora Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Vallbona

37. Un punt de partida

L'associació va ser un puntal decisiu.
Els veïns i veïnes van aplegar-se per lluitar
per millorar les condicions de vida.
A cada barri, una associació.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

Vallbona

38. Al fons “el Fondo”

Cases autoconstruïdes. Poques. Uns centenars de veïns i veïnes.
La urbanització brillava per la seva absència.
Sense carrers. Un barri de petites dimensiones.
Hi havia massa coses pendents.

Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona

39. Foguera de Sant Joan

Nens aixecant una columna de fusta per cremar-la la nit de Sant Joan.
La urbanització de carrers i places i la desaparició de solars buits
ha reduït les fogueres a un fet testimonial.
Les festes recuperades van ser l'altra cara de les reivindicacions.

Coordinadora d'Associacions de Veïns 9 Barris
Districte de Nou Barris
Ajuntament de Barcelona